

Správa o výsledku kontroly hospodárenia úradov samosprávnych krajov a kontrola opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006 v Bratislavskom samosprávnom kraji

Úvod

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2008.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť hospodárenie a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri nakladaní s verejnými prostriedkami a majetkom samosprávnych krajov. V rámci kapitálových výdavkov preveriť obstaranie hmotného a nehmotného majetku a v rámci bežných výdavkov náklady na opravu a údržbu hmotného a nehmotného majetku.

Predmetom kontroly bolo preveriť rozpočet vyššieho územného celku, záverečný účet, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, stav správy a ochrany majetku úradu vyššieho územného celku, úroveň vnútorného kontrolného systému a kontrola prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006.

Kontrola bola vykonaná v Úrade Bratislavského samosprávneho kraja (ďalej len „Úrad“) za obdobie rok 2007 a I. štvrt'rok 2008.

Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK“) bol zriadený zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov ako právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom, vlastnými príjmami, zabezpečuje a chráni práva a záujmy svojich obyvateľov. Orgánmi BSK sú zastupiteľstvo BSK (ďalej len „zastupiteľstvo“) a predseda BSK.

Organizačné a administratívne veci zastupiteľstva a predsedu BSK zabezpečoval Úrad, ktorý riadil finančné toky rozpočtované na rok 2007, zabezpečoval riadenie rozpočtového procesu, platobný styk vlastného úradu, rozpočtových a príspevkových organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti .

Výsledky kontroly

1. Rozpočet vyššieho územného celku, záverečný účet vyššieho územného celku

BSK mal spracované rozpočty na roky 2007 – 2009 v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“) a v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). V zmysle uvedených zákonov prvýkrát zostavil rozpočet na tri rozpočtové roky. Základom pre vypracovanie rozpočtu boli východiská rozpočtu verejnej správy na obdobie troch rokov, najmä pokiaľ ide o príjmovú časť rozpočtu.

Zastupiteľstvo schválilo celkový rozpočet na rok 2007 ako vyrovnaný. V priebehu roku 2007 schválilo štyri zmeny rozpočtu, pri poslednej zmene s povoleným prekročením výdavkov. V ostatných prípadoch bol rozpočet schválený ako vyrovnaný.

Rozpočet obsahoval stanovené náležitosti v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Súčasťou rozpočtu na rok 2007 bolo aj stanovisko hlavného kontrolóra.

V rozpočte na rok 2007 zastupiteľstvo pôvodne schválilo celkové príjmy a súčasne bežné príjmy BSK vo výške 89 098 387 Eur (2 684 178 tis. Sk). Poslednou úpravou v decembri 2007 schválilo príjmy vo výške 99 369 647 Eur (2 993 610 tis. Sk), z toho bežné príjmy vo výške 96 222 233 Eur (2 898 791 tis. Sk) a kapitálové príjmy vo výške 2 268 240,10 Eur (68 333 tis. Sk).

Výdavky na rok 2007 schválilo zastupiteľstvo v celkovej výške 89 098 387 Eur (2 684 178 tis. Sk). Poslednou úpravou v decembri 2007 schválilo výdavky vo výške 99 369 647 Eur (2 993 610 tis. Sk), z toho bežné výdavky 92 530 173 Eur (2 787 564 tis. Sk) a kapitálové výdavky vo výške 6 686 782,20 Eur (201 446 tis. Sk).

Výdavkové finančné operácie rozpočtované vo výške 152 692,03 € (4 600 tis. Sk) boli použité na splácanie istiny prijatého úveru na rekonštrukciu budovy Úradu.

Zastupiteľstvo schválilo návrh záverečného účtu BSK za rok 2007 a celoročné hospodárenie bez výhrad. BSK vykázal príjmy celkom v sume 101 097 990 Eur (3 045 678 tis. Sk) a výdavky v sume 97 318 894 Eur (2 931 829 tis. Sk). Z vykázaného prebytku pridelil do rezervného fondu 371 771,89 Eur (112 000 tis. Sk) a sociálneho fondu 23 302,13 Eur (702 tis. Sk). Zvyšok prebytku hospodárenia vo výške prídeltu do rezervného fondu použil na vykrytie výpadku príjmov rozpočtu BSK v oblasti miestnych daní. Záverečný účet spĺňal formálne náležitosti podľa platných predpisov a obsahoval všetky predpísané súčasti a údaje podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Hlavný kontrolór spracoval stanovisko k návrhu záverečného účtu.

Účtovná závierka verne vyjadrovala, v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu, výsledok hospodárenia za rok 2007 a hospodárenie podľa rozpočtu na daný rok v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Účtovnú závierku BSK za rok 2007 overil audítor.

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

V rámci dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami bolo preverených 38 verejných obstarávaní týkajúcich sa Úradu. V prípade verejných

obstarávaní postupom zadávania nadlimitných zákaziek bol v troch prípadoch použitý postup rokovacieho konania bez zverejnenia. Vo všetkých prípadoch boli splnené podmienky na použitie uvedeného postupu v zmysle ustanovenia § 58 ods. 1 písm. a) až i) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“).

Pri ostatných verejných obstarávaníach postupom zadávania nadlimitných zákaziek bol použitý postup verejnej súťaže.

Pri kontrole dodržiavania podmienok a povinností pri uplatnených formách obstarávania bolo zistené porušenie v prípade verejného obstarávania na dodanie 20 ks osobných motorových vozidiel v predpokladanej hodnote 398 327,03 Eur (12 mil. Sk).

Úrad v prípade verejného obstarávania na dodanie osobných motorových vozidiel, pri stanovení zábezpeky v sume 33 193,92 Eur (1 mil. Sk), **nedodržel podmienky podľa § 36 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní**, podľa ktorého „... zábezpeka nesmie presiahnuť 5 % z predpokladanej hodnoty zákazky a nesmie byť vyššia ako 10 mil. Sk“. Pretože predpokladaná hodnota predmetu zákazky bola stanovená na 398 327,03 Eur (12 mil. Sk), nemala zábezpeka presiahnuť čiastku 19 916,35 Eur (600 tis. Sk). Výsledkom uvedeného verejného obstarávania bolo uzatvorenie kúpnej zmluvy. Zasláním informácie na uverejnenie vo vestníku Úradu pre verejné obstarávanie pred splnením zmluvy, v ktorej bola uvedená celková suma nezodpovedajúca skutočnému plneniu, Úrad **porušil § 49 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní**.

Kontrolou správnosti financovania, oprávnenosti a opodstatnenosti použitia finančných prostriedkov na obstarávanie a technické zhodnotenie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku bolo zistené, že Úrad na základe výsledkov verejného obstarania uzavrel s dodávateľom Zmluvu o dielo a následne Licenčnú zmluvu na vytvorenie informačného systému verejnej správy – „Geoportál Bratislavského samosprávneho kraja“. Podľa špecifikácie predmetu plnenia uvedenej v zmluve sa jednalo o technické zhodnotenie a rozšírenie pôvodnej verzie tým spôsobom, že bude vytvorená nová podkladová mapa a 3D scéna, ktorú predchádzajúca verzia Geoportálu neobsahovala. Dodávateľ na základe vykonaných prác vyfakturoval sumu 59 251,15 Eur (1 785 tis. Sk), ktorú Úrad uhradil z bežných výdavkov.

Úhradou faktúr z bežných výdavkov Úrad **nesplnil povinnosť jednotného uplatňovania ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie v zmysle Opatrenia MF SR č. MF/010 175/2004-42**, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie. **Súčasne porušil ustanovenie § 22 ods. 1 zákona o dani z príjmu**, podľa ktorého „Odpisovaním sa na účely tohto zákona rozumie postupné zahrňovanie odpisov z hmotného majetku a nehmotného majetku do daňových výdavkov, ktorý je účtovaný alebo evidovaný podľa § 6 ods. 11 a je používaný na zabezpečenie zdaniteľných príjmov“ **a ustanovenie § 19 ods. 3 Opatrenia č. 24501/2003-92**, podľa ktorého „Ocenenie jednotlivého dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa zvýši o náklady na dokončené technické zhodnotenie, ak náklady v úhrne za účtovné obdobie sú vyššie ako suma uvedená v osobitnom predpise a technické zhodnotenie je v tomto účtovnom období uvedené do užívania....“

Úrad poskytol zmluvnému partnerovi preddavok vo výške 53 442,21 Eur (1 610 tis. Sk) ako zálohu na prevádzku osobnej dopravy. Zmluvne bol preddavok dohodnutý na dobu dlhšiu ako 3 mesiace, čo bolo **v rozpore s § 19 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy**. Zároveň tým, že neboli dodržané podmienky poskytovania preddavkov z verejných prostriedkov, **porušil finančnú disciplínu podľa § 31 ods. 1 písm. l) citovaného zákona**, podľa ktorého „porušením finančnej disciplíny je úhrada preddavku z verejných prostriedkov v rozpore s týmto zákonom alebo v rozpore s podmienkami určenými pri naskvtnutí verejných prostriedkov“.

Úrad poskytol v dvoch prípadoch v decembri 2006 preddavky vo výške 730,27 Eur (22 tis. Sk) a 995,82 Eur (30 tis. Sk) ako povinný príspevok na zabezpečenie účasti na zahraničných veľtrhoch, ktoré sa konali v januári 2007. Uvedené preddavky boli zúčtované v marci 2007 **v rozpore s ustanovením § 19 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy**, podľa ktorého *„Preddavky poskytnuté podľa odseku 8 musia byť finančne vysporiadané najneskôr do konca rozpočtového roka, v ktorom sa poskytli, s výnimkou preddavkov za dodávku tepla, vody, elektrickej energie, plynu, periodickej a neperiodickej tlače, na úhradu nájomného a preddavkov na pohonné hmoty poskytované prostredníctvom platobných kariet...“* Úrad súčasne **porušil finančnú disciplínu podľa § 31 ods. 1 písm. l).**

Kontrolou správnosti účtovania za I. štvrťrok 2008 bolo v piatich prípadoch zistené nesprávne zaúčtovanie faktúr, čím došlo k porušeniu ustanovenia **§ 56 ods. 1 Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky**. V dvoch prípadoch bolo zistené, že účtovné doklady neobsahovali podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie, čím došlo k porušeniu ustanovenia **§ 10 ods. 1 písm. f) zákona o účtovníctve**, v zmysle ktorého je účtovný doklad preukázateľný účtovný záznam, ktorý musí obsahovať podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad v účtovnej jednotke a podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie. Nedostatky týkajúce sa porušení zákona o účtovníctve odstránil Úrad v priebehu kontroly.

3. Stav správy a ochrany majetku vyššieho územného celku

Vymedzenie majetku a nakladanie s ním, ako aj majetkové postavenie vyššieho územného celku upravoval zákona č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku VÚC“). Hospodárenie s majetkom mal BSK upravený v zásadách o hospodárení s majetkom, ktoré bolo schválené zastupiteľstvom.

Porovnaním účtovnej evidencie, evidencie majetku a inventúrnych súpisov nehnuteľného majetku bolo zistené, že Úrad nemal v katastri nehnuteľností evidovaný nehnuteľný majetok v sume 67 824 570 Eur (2 043 283 tis. Sk), čím **porušil § 6 ods. 1 písm. c) bod 5 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon o katastri“), podľa ktorého *„sa v katastri evidujú stavby spojené so zemou pevným základom, ktoré sú nadzemnými stavbami, a to prienikom ich vonkajšieho obvodu so zemským povrchom alebo priemetom ich vonkajšieho obvodu na zemský povrch.“*, a súčasne **porušil § 19 zákona o katastri**, podľa ktorého *„vlastníci a iné oprávnené osoby sú povinní: a) dbať, aby všetky údaje katastra týkajúce sa nehnuteľností, alebo vlastníka nehnuteľností ako aj zmeny týchto údajov mohli byť v katastri riadne evidované...“*.

Kontrolou vymáhania pohľadávok bolo zistené, že BSK v nedostatočnej miere vymáhal pohľadávky. Nevyužil všetky zákonné možnosti na vymáhanie a nevyužil ani možnosť použitia sankcie vo forme úroku z omeškania. **Postupoval tak v rozpore s ustanoveniami § 7 ods. 2 písm. b) a c) zákona o majetku VÚC**, podľa ktorého *„vyšší územný celok a správca sú povinní majetok chrániť pred poškodením, zničením, stratou alebo zneužitím a používať všetky právne prostriedky na jeho ochranu vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi.“*

BSK v nedostatočnej miere vymáhal aj pohľadávky organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Napríklad 19 organizácií si uplatnilo trvalé upustenie od vymáhania dlhu. Jednalo sa o nevyžiteľné pohľadávky z rokov 1995 – 2002. Vo väčšine prípadov bol posledný údaj o konaní z roku 2004 – 2006. BSK v uvedených prípadoch **nepostupoval v súlade s § 7 ods. 2 písm. b) a c) zákona o majetku VÚC.**

Predmetom inventarizácie majetku a záväzkov k 31.12.2007 bol dlhodobý hmotný a nehmotný majetok, drobný hmotný majetok, pokladňa, záväzky a pohľadávky. Kontrolovaný subjekt inventarizáciou overil stav majetku a záväzkov a jeho súlad s účtovnou evidenciou ku dňu účtovnej závierky v zmysle zákona o účtovníctve. Lehoty pri vykonávaní inventarizácie hmotného majetku, zásob a peňažných prostriedkov Úrad dodržal. Vyhotovené inventúrne súpisy a inventarizačné zápisy obsahovali zákonom stanovené náležitosti. Inventarizáciou neboli zistené účtovné rozdiely.

4. Úroveň vnútorného kontrolného systému

Kontrolná činnosť BSK sa v kontrolovanom období riadila zákonom o samosprávnych krajoch, zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 618/2004 Z. z. a schválenými plánmi kontrolnej činnosti na roky 2007a 2008.

Vykonávanie vnútornej kontroly bolo upravené v smernici na vykonávanie finančnej kontroly v podmienkach BSK, ktorá určovala základné pravidlá, ciele a spôsob vykonávania finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, na zabezpečenie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti pri hospodárení s verejnými a vlastnými prostriedkami. Okrem uvedeného vnútornú kontrolnú činnosť upravovali aj niektoré ďalšie smernice, týkajúce sa vedenia účtovníctva a obehu účtovných dokladov.

Za vykonávanie predbežnej finančnej kontroly a priebežnej finančnej kontroly boli zodpovední zamestnanci zabezpečujúci odborné činnosti podľa charakteru finančnej operácie.

V roku 2007 bolo na Úrade vykonaných celkom 9 vonkajších kontrol. Povinnosti, ktoré vyplývali zo záverov vonkajších kontrol Úrad splnil.

V II. polroku 2007 bolo na útvare hlavného kontrolóra BSK zaevidovaných 69 podaní, Väčšina sťažností sa týkala oblasti zdravotníctva a sociálnej pomoci, predmetom sťažností bola činnosť, resp. nečinnosť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. BSK viedol centrálnu evidenciu podaných sťažností zmysle ustanovení zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov.

Na základe vykonanej kontroly a na základe kontrolných zistení uvedených v protokole o kontrole, kontrolná skupina vyhodnotila systém vnútornej kontroly ako spoľahlivý.

5. Kontrola opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006

V roku 2006 vykonal NKÚ SR kontrolu hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania

s majetkom BSK za rok 2005. BSK prijal 24 opatrení na nápravu nedostatkov zistených pri kontrole.

Kontrolou opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov bolo zistené, že BSK nesplnil 2 opatrenia a 4 opatrenia splnil čiastočne. Nesplnené a čiastočne splnené opatrenia začlenil BSK do súhrnu opatrení, ktoré prijal k výsledkom tejto kontroly.

Záver

Kontrolou hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom BSK boli zistené porušenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o účtovníctve, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o majetku VÚC a zákona o katastri. Zistené nedostatky nemali charakter systémových porušení.

NKÚ SR na základe zistených nedostatkov odporúča dôslednejšie dodržiavanie platných legislatívnych noriem, v prípade nejasností využívať možnosti konzultácie so zamestnancami rezortných ministerstiev, ktoré sú tvorcami a predkladateľmi jednotlivých zákonov. Odporúča tiež zefektívniť kontrolnú činnosť zo strany vedúcich pracovníkov.

Kontrolovaný subjekt prijal celkom 9 opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov, ktorých plnenie bude NKÚ SR v rámci svojej činnosti sledovať a kontrolovať.